

הטוב והמיטיב לכל...

הגאון רבי יעקב ישראל הכהן בייפוס שליט"א

מסופר על אחד מראשי הסתדרות העובדים שהיה ידוע בשנאתו לדת שחלה במחלה אנושה. אחרי ששכב כמה שבועות בבית החולים של המסיון החמירה מחלתו עוד יותר ורופאי בית החולים אמרו נואש לחייו. קרובי משפחתו שניסו להצילו ממוות החליטו להעבירו לביה"ח שערי צדק.

כאשר הגיעו לבית החולים סיפרו למנהלו ד"ר וולך את פרטי המחלה והטיפול שקיבל החולה עד כה. כאשר שמע הד"ר וולך שהחולה שכב בבית החולים המסיונרי סירב לקבלו לביה"ח. קרובי המשפחה של החולה ידעו שבמצב כזה יוכל רק רבי חיים זוננפלד להושיע ולהשפיע על הד"ר וולך.

על המשך התפתחות העניינים מספר קרובו של החולה: "מיהרתי לביתו של ר' חיים בבתי מחסה (בימים ההם לא היתה אפשרות אחרת של תקשורת מהירה). בדרך לעיר העתיקה התחיל לרדת גשם שוטף שהרטיב אותי עד העצמות. כשכולי רטוב ורועד נכנסתי לביתו של ר' חיים, שישב אותה שעה שקוע בגמרא גדולה. אף על פי שהיה לר' חיים לב כבד עלי על שסרתי מדרך אבותי והצטרפתי לציונים, בכל זאת קבלני במאור פנים וביקשני לשבת.

התנצלתי על ההפרעה החפוזה וסיפרתי לו על המקרה עם החולה. לא הסתרתי ממנו את זהות החולה שהוא מראשי ההסתדרות וגם גיליתי לו את עובדת שהותו של החולה בבית החולים המסיונרי. אך מכיון שהמדובר בהצלת נפשות, העזתי לפנות אליו ולבקש ממנו מכתב דחוף לד"ר וולך שיסכים לקבל את החולה לבית החולים, כי זוהי התקווה היחידה שנשארה עוד להצלתו. מששמע ר' חיים במה המדובר, עשה קמט קטן בדף הגמרא לשם סימן, סגר אותה וקם ממקומו. לבש את מעיל הפרווה שלו והתכונן ללכת. נעמדתי בחלל הדלת וניסיתי להניאו מללכת, בהסבירי לו כי באתי רק לשם קבלת מכתב המלצה מהרב אל ד"ר וולך, אבל בשום אופן איני מתכוון להטריחו ובפרט בגשם שוטף כזה.

הזדקף הרב הישיש מלוא קומתו וענה לעומתי בהחלטיות: "כשמדובר בהצלת נפש אחת מישראל אין די במכתב גרידא, עלי ללכת בעצמי ולקיים את המצווה. מכתב - ספק אם ישפיע, אבל אני בעצמי לא אזוז עד שיוכנס החולה לבית החולים.

תוך כדי דיבור עזב בזריזות את ביתו, למרות שהוא היה אז קרוב לגיל שבעים וחמש ואני צעיר לימים, בקושי יכולתי להשיג אותו. בדיוק כשעזבנו את בית הרב, התגבר הגשם, הצעתי לר' חיים שנמתין תחת אחד הקימורים עד יעבור זעם, והוא במקום לענות לי זירז את צעדיו במלמלו "פיקוח נפש! כשהולכים להציל יהודי נבהלים מטיפות גשם! הרב הישיש רץ ואני ממחר אחריו, עד שהגענו לשער יפו, שם שכרתי כרכרה, עלינו עליה, והאצתי בעגלון לזרז את סוסי.

מיד הוציא הרב מכיס מעילו ספר תהילים קטן והתחיל למלמל מזמורי תהילים. עיני לא סרו מפניו הלוהטות של הרב הישיש.

אחרי כרבע שעה של דהרה בגשם השוטף שלא פסק אף לרגע, הגענו לחצר ביה"ח. ר' חיים ירד מיד מהכרכרה בלי להמתין שאגמור עם העגלון על שכרו ואני מיהרתי לסלק לעגלון את המגיע לו, ורצתי אחרי ר' חיים שכבר היה בחדרו הפרטי של ד"ר וולך. הספקתי עוד לשמוע את דבריו התקיפים של ר' חיים שאמר לד"ר וולך: "מאימתי נעשה הד"ר פוסק בהלכות פקוח נפש?" אני מבקש לקבל את החולה מיד לביה"ח, ואחר כך נתווכח!" ותוך כדי כך פנה אלי ושאל "איפה החולה! נא להביאו מיד כי כל רגע יקר, והנה קרה מה שממש לא יאומן - אחרי שבועיים עזב החולה את ביה"ח כשהוא בריא לחלוטין, ומנעתי מלספר לאותו מנהיג שהבריא, את אשר עולל לו ר' חיים בידועי את היחסים המתוחים ששררו בין השניים.

כעבור שנה מאותו מקרה התקיים טקס הנחת אבן הפינה לישוב חדש בגליל, ואותו מנהיג נשא בו את הנאום המרכזי. באותו טקס השתתפתי גם אני. כשעלה אותו מנהיג לנאום התחיל בפאתוס רב והרביץ מנה גדולה של ציונות. בשטף דבריו הגיע הנואם לאקסטזה והכריז "אנחנו נבנה את הארץ בדרכנו ובכוחנו אנו, אנחנו נבנה את ארצנו תוך מלחמת חרמה ב"יד השחורה" של הרב זוננפלד ופמלייתו!" ברגע זה קפץ דמי לראשי ובאופן ספונטאני צעקתי לעבר הנואם: "שתוק! דרך ארץ בפני הגאון הישיש שאתה חב לו את חיך!"

לשמע קריאת ביניים מוזרה זו מפי ידידו הקרוב הוכה הנואם בתדהמה והפסיק את נאומו בהפנותו את מבטו התוהה כלפי כמבקש הסבר לקריאת הביניים המשונה.

בבית

לעילוי נשמת

הרב אלטר אהרן יצחק

הרשקוביץ זצ"ל

י"ז בטבת תשע"ו

עלות העלון לשבת

220 ₪ בלבד

בנק דיסקונט סניף 56

חשבון 611353

אסמכתא למייל:

Shuly3910@gmail.com

הפצה: אלעד, דהרה, ירושלים,
בני ברק, פתח תקווה, רחובות,
מודיעין עילית ואחיסמך

מזל טוב למשפחת הרשקוביץ

לרגל השמחה השרויה במעונם

בהולדת בתם שתהי'

יזכו לרוב נחת דקדושה ממנה ומכל יוצ"ח

העלון נתרם לרגל השמחה

לא הססתי הרבה, עליתי על הבמה וסיפרתי למשתתפים איך ש"היד השחורה" נחלצה להציל ממוות את זה שהכריז מלחמת חרמה נגד היהדות החרדית של הרב זוננפלד...

כתוב בפרשת השבוע והקרייתם לכם ערים ערי מקלט תהיינה לכם ונס שמה רוצח מכה נפש בשגגה". כלל גדול במידות מלמדת אותנו מצוות הכנת ערי מקלט לרוצחים, אומר הסבא זצ"ל מקלם בספרו "חכמה ומוסר" (חלק א עמ' כ). רואים אנו שהתורה הזהירה להיטיב עם כל הבריות ואפילו עם הרוצחים. ואמרו בגמרא: דרש רב סימאי מאי דכתיב 'אוהב כסף לא ישבע כסף וגו', זה משה רבינו שהיה יודע שאין שלוש ערים שבעבר הירדן קולטות עד שלא נבחרו שלוש שבארץ כנען, ואמר: מצוה שבאה לידי אקיימנה (מכות י, א). ואמרו שם: "מזרחה שמש - הזרח להם שמש לרוצחים". הרי שגם ברוצחים ישנה מצוה גדולה ורבה להיטיב עמהם, וגם ברוצחים במידת אמר הפסוק "ושפטו העדה והצילו העדה" לחפש להם זכות.

מה נואלו בני אדם אשר בראותם מישהו עובר עבירה, מתגברים בשנאתם עד לירד לחייו, ושלא להחיותו. לא כן דרך התורה.

בהירות האמונה

הרה"ק ר' שלום נח מסלונים זצוק"ל.

פרשת מסעי בני ישראל הכתובה בתורה היא נצחית, שהתורה כתבה במ"ב המסעות דרכי עבודת ה' לכל דור ודור, וכל פרט הכתוב בפרשה מורה דרך ה', הן לאנשים גבוהים והן לאנשים יותר פשוטים. לאנשים גבוהים הדרך היא כדברי התולדות יעקב יוסף שיהודי יכול להגיע למדרגה כזאת להיות כמלאך שאין לו בעולמו אלא שליחות בוראו, ואילו לאנשים פשוטים הדרך שיבטלו עצמם לדעת תורה.

וכל מ"ב המסעות הם נצחיות, יש את התיקונים הכלליים שכל כלל ישראל היה צריך לתקן במסעות שהלכו במדבר להעלות ניצוצות הקדושה שהיו במקומות אלו, ויש את התיקונים הפרטיים שכל יהודי צריך לתקן במשך ימי חייו במ"ב המסעות שהוא עובר. וכמו שכתב שם עוד התולדות, וכן בשאר ספה"ק, פירושים על מ"ב המסעות וענינם בעבודת ה' בדרך עליונה.

ויהודי שאינו יודע מה הם התיקונים שהוא צריך לפעול במסעותיו ואיך יהיו על פי ה', דרכו שיקיים ביד משה ואהרן, שיתיעץ בכל עניניו ויבטל עצמו לדעת תורה. וזה תיקון גדול לכל מסעות החיים, דאיתא מהבעש"ט הק' ז"ע שכל יהודי עובר בימי חייו מ"ב מסעות, מעת צאתו מרחם אמו שהוא בחינת יציאת מצרים עד בואו אל ארץ החיים העליונה, והמסעות הללו הם כל ההליכות והמאורעות בחיי האדם ועשיותיו הרוחניים והגשמיים, שיהיו על פי ה' בבחינת מה' מצעדי גבר כוננו ע"י שיקיים ביד משה ואהרן.

והרי שפרשה זו ענינה גדול ביותר, והיא נצחית לדור דור, ומורה ליהודי את בהירות האמונה, להודיע לו שעליו לתקן בימי חייו תיקונים רבים, והקב"ה עוזר לו שיוכל למלא את תפקידיו ע"י שמביא אותו לכל המקומות שבהם עליו לתקן את מה ששייך אליו. ואף שלמראית עין יש לו סיבות שונות להליכתו ודרכו יחפץ, אבל הכל מה' מצעדי גבר כוננו בהשגחה עליונה כדי לתקן תיקונים גדולים, את כל התיקונים השייכים לנשמתו. יש מי שיודע את כל הכוונות העליונות של המסעות, ויש מי שאינו יודע

אבל מבטל עצמו ביד משה ואהרן, שגם הוא נוסע על פי ה'. והתיקונים הגדולים ביותר הם ע"י האמונה שיהודי מאמין שהכל בהשגחה פרטית, שכל מקום שהוא צריך ללכת וכל דבר שעליו לעשות הכל בהשגחה פרטית, וכל דרכים ומצעדים מה' כוננו.

גאוות היהודי

הרב עזריאל טאובר זצ"ל

לפני כעשרים שנה היה לי דיון עם אבי זכרונו לברכה, אודות דרך ההתמודדות הראויה של היהודי כיום מול נסיונות העולם.

כבר בהיותי כבן שמונה היה מעירני לפנות בוקר, ויחדיו יצאנו לעבודת הבורא. לאחר הטבילה במקווה למד איתי בספר "ראשית חכמה" בשער הגהינות, ולימוד זה כה השפיע עלי, עד שחלחלה עברה בי ממחשבת חטא, חלילה. בלילות היו לי חלומות בעותים, בהן ראיתי מלאך בעל אלף עינים שאש יוצאת מפיו.

לימוד זה הקנה לי את הרגשת השפלות, הענוה, ביטול האני וביטול היש. הוא עקר כל רצון להתנשא ולפרוק עול. לימוד זה גם הגן עלי שלא אסטה, חלילה, ממורשת בית אבא. הוא שימש כחומה ומגן ביני ובין יצרי. אך כל זה הועיל כל עוד לא הכרתי את הגוי המודרני, כל עוד הגוי היה מצוייר בעיני כאיש נבער מדעת, פרימיטיבי וחסר תרבות. ידעתי שלמרות שאני "כלום", בכל אופן מעלתי גדולה מאד ביחס לגוי, שהנני נבדל מן הגוי ומה לי כי אתפתה ללכת אחר תאוותיו.

אולם כשהוכרתי מספר שנים לאחר נישואי לצאת לעולם העסקים, חשתי ש"הראשית חכמה" שוב אינו מגן עלי כבעבר. האש הרוחנית הפנימית נחלשה מול העולם והבליו היום - יומיים. ככל שניסיתי להפנים בליבי את מה שלמדתי מפי אבי ז"ל, לא הצלחתי לשמר את שלהבת הקודש הפנימית שבי, באותה מדה שהיא בערה בקרבי לפני כן. כתוצאה מכך היה עלי לחפש כלים נוספים שיעזרו לי להתמודד מול המצב החדש שנוצר, כעין נשק שיגן עלי במאבקי הרוחניים.

התחלתי להתעמק בספרי מחשבה יהודיים, בספרי המהר"ל ובכתבי הרמח"ל, בנפש החיים ובשפת אמת. והנה, נגלו לפני רעיונות קודש מלאי עוצמה רוחנית. מספרים קדושים אלו ינקתי את העוצמה האדירה הטמונה בעובדת היתוי יהודי, בנו של הקב"ה. כאן גיליתי את הגודל והחשיבות לפני מלך מלכי המלכים. הבנתי שלמרות שהגוי נראה מנומס ואדיב, בכל זאת מעלתי יתירה עליו פי כמה וכמה. ידעתי להישמר מהגוי ולהתרחק משגינות העולם ושקריו. נוכחתי לדעת כי הגוי למרות שהוא אנושי ונראה נחמד, עלי לשמור מרחק ממנו כי הוא גוי, וגם מושגיו מושגי גוי המה. מדובר בגוי שהוא במדרגה פחותה ממני, שהרי כל יהודי הוא בעל מדרגה גבוהה מאד. ליהודי יש גינוני מלכות, בהיותו בן מלך, בן למלכו של עולם הקב"ה, ואם כך, מהותנו שונה לחלוטין!

בפגישתי עם גוי, ויהיה זה כל גוי שהוא, ידעתי להיזהר מפני התקרבות לדעותיו או להשקפותיו. יכולתי לעמוד בנסיונות שהציבו לי פגישותי עמו. כאמור, כל עוד שלא הכרתי מהי עוצמתה של הנשמה היהודית, כשנתקלתי בהתנהגות אנושית של גוי, חשבתי לאדם כמוני, ולכן נקלעתי לנסיונות ונצבה לפני השאלה האנהג כמוהו? האם אאמץ את פיתוייו? האם אלך כמוהו אחר תאוות לבו? והרי

אמונה, נחמה וגאולה

הגאון רבי אברהם שאג זצוק"ל

אומרת הגמ' בסוף מסכת מכות [כד ע"א] וכבר היה רבן גמליאל ורבי אלעזר בן עזריה ורבי יהושע ורבי עקיבא מהלכין בדרך, ושמעו קול המונה של רומי מפלטה ברחוק מאה ועשרים מיל, והתחילו בוכין ורבי עקיבא משחק, אמרו לו מפני מה אתה משחק, אמר להם ואתם מפני מה אתם בוכים, אמרו לו הללו כושיים שמשתחווים לעצבים ומקטרים לעבודת כוכבים יושבין בטח והשקט, ואנו בית הדום רגלי אלקיני שרוף באש ולא נבכה. אמר להן לכך אני מצחק, ומה לעוברי רצונו כך לעושי רצונו על אחת כמה וכמה, כיון שהגיעו להר הבית ראו שועל שיצא מבית קדשי הקדשים, התחילו הן בוכין ורבי עקיבא מצחק, אמרו לו מפני מה אתה מצחק, אמר להם מפני מה אתם בוכים, אמרו לו מקום שכתוב בו (במדבר א, נא) והזר הקרב יומת, ועכשיו שועלים הלכו בו ולא נבכה, אמר להן לכך אני מצחק וכו', תלה הכתוב נבואתו של זכריה בנבואתו של אוריה, באוריה כתיב (מיכה ג, יב) לכן בגללכם ציון שדה תחרש, בזכריה כתיב (זכריה ח, ד) עוד ישבו זקנים וזקנות ברחובות ירושלם, עד שלא נתקיימה נבואתו של אוריה הייתי מתיירא שלא תתקיים נבואתו של זכריה, עכשיו שנתקיימה נבואתו של אוריה בידוע שנבואתו של זכריה מתקיימת. בלשון הזה אמרו לו עקיבא ניחמתנו עקיבא ניחמתנו. עיין שם.

ויש לדקדק בתשובת רבי עקיבא על הראשון, אם לעוברי רצונו כך לעושי רצונו על אחת כמה וכמה וכו', שעדיין תנחומים של הבל הם, כי כעת עם ישראל דוויים וסחופים שפלים ונבזים, וגם תשובה שניה שאמר ר' עקיבא עד שלא נתקיימה נבואתו של אוריה הייתי מתיירא ח"ו ששום דבר שבעולם חלילה [לא יתקיים, והיאך] יסתפק על צדיק כמותו [שמא לא יתקיים] דבר אחד מדברי נביאי האמת. והנראה בעזר החונן דעת, הנה נודע כי בגלות המרה הזו, ויש לנו העדר שני דברים, האחד: צער הגוף [ויסורים], ובגוים ההם אין לנו מרגוע. והשניה: גלות הדת, כי איש הישר בעיניו יעשה וילך בשרירות לבו. והנה הצדיק וירא ה' אשר לא יבקש תאוות עולם הזה, גם כי ימלא ביתו כל טוב, לא יגרע לו על מניעת טוב הארץ, ולא יבקש על הטובה הגשמית, רק ירע לבבו על גלות הרת לעבודת ה'.

ואמנם בזה ירך לבבו, ביום [שיראה כי] גבר האויב וישראל נדכים, כי בעוונותינו הרבים איש הירא ורך הלבב אשר נעורים מיראת ה' טהורה, יניעו לבבם [בעת] כי יראו [ש]דרך רשעים צלחה. וכבר פירשתי בזה דברי הנביא [איכה א, טז] על אלה אני בוכיה [וגו'] כי רחק ממני מנחם משיב נפשי, [נחמה אשר יהיה אשר היה למשיבת נפשי, והסיבה מזה שבני שוממין מדרך סלולה, כי גבר אויבי. אך באמת אין הדבר כן, כי באמת כל היסורים הם של אהבה, כאשר ייסר [איש את] בנו (דברים ח, ה), כי וישמן ישורון ויבעט... ובמקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר בני אל חי, [היינו על ידי היסורים] שיוודע האמונה ויחזרו לעבודת ה'.

והנה גם כי הגלות [באה] לייסר [אותנו] כאשר ייסר איש את בנו ולצרף אותנו, הן [אף] ע"י אריכות הגלות, (ו)חלילה [שיהיו ישראל כמסתפקים בגאולה שלמה, ומקיימים את הפסוק [איוב יג, טו] הן יקטלני לו אייחל, גם כי נראה להם כאוייב לקתה כפליים. ולעומת זה [בשעה] כי יראו שהיה

הוא אינו הגוי המוכר לי, הוא נראה לי מוסרי ומודרני. אולם העיון בספרים הקדושים סיפק לי את הנשק לו הייתי כה זקוק. זוהי צורת לחימה מחודשת לנוכח פיתויי היצר המודרנים ולנוכח המשיכה הטבעית לנהוג כפי שהעולם נוהג.

הסברתי לאבי ז"ל כי קיימות שתי דרכים להתמודד עם הגוי. הדרך הראשונה מטרתה להכיר את פחיתות הגוי, ואילו הדרך השנייה היא להכיר את מעלת היהודי. אתה אבא, אמרתי לו, התמודדת בדרך הראשונה. בזמנך מצב היהודים היה שונה, בדרך ראיתם את פחיתות הגוי, ולכן הצלחתם להתמודד. היהודים היו לומדי ספר והתנהגותם הייתה אצילית. הגויים לעומתם חיו כבהמות, הם היכו ורצחו, ועשו ככל העולה על רוחם. המרחק בין היהודי לגוי בדורות אלו היה ברור ומוחשי. ממילא גם השמחה וטוב הלבב היו מקיפים את כל ישותו של היהודי ובעזרתם הוא נלחם.

לא כן כיום. אני חי באמריקה, בארץ החופש. בארץ זו הגוי נראה אנושי בהחלט, לכן, הדרך היחידה להתמודד מול הבלי העולם היא להכיר את מעלתי כיהודי!

לפני מספר שנים נזדמן לי להכיר יהודי עורך דין שנוצר לי עמו קשר, יהודי זה היה אדם דתי מן הפשרנים. עם הזמן התפתחו ביננו שיחות השקפה ואמונה. שוחחנו גם על חוסר האמת שבפשרנות, ואכן, עם חלוף הזמן הוא התחזק והוסיף חייל בתורה ובעבודת ה'. אולם מדבר אחד היה לו קשה מאוד להתנתק, היה זה המכשיר הקלוקל שבביתו, שמולו היה יושב עם בני ביתו רצופה מידי ערב בתכנית בידור כל שהיא. דברתי עמו רבות על ההרס שבדבר ועל ההפרעה הנובעת ממנו לחיי הרוחניים והגשמיים, אולם הוא לא היה מסוגל להתנתק מהתמכרות זו.

ליהודי זה היה עובד גוי, שהיה טיפש באופן מיוחד. כל פעולה שביקשו ממנו לעשות הוא היה עושה באופן הפוך. פעמים רבות התאונן באזני על טפשותו ובערותו של גוי זה. באחד הימים אמרתי לו כך: אתמול בלילה בשעה שצפית בתכנית יחד עם בני ביתך, ישב גם גוי טיפש זה עם חבריו וצחק כמוך מתכנית הבידור.

למחרת הוא פנה אלי ואמר: "הרסת לי את החיים" כשבאתי לצפות בתכנית נזכרתי במה שאמרת. הגוי הטיפש הזה צוחק מאותן בדיחות ומאותו בידור! לא הייתי מסוגל לשאת מחשבה זו. ואכן, סוף סוף הוא הצליח להתנתק מההתמכרות לתכנית זו.

הוא אשר דיברנו. כאשר יהודי חש סלידה מהמייאוס שבהבלי הגוי, הוא אינו מסוגל לשאת את ההרגשה של: "אני וחמור נאכל באבוס אחד", כפי שאמר אדם הראשון לאחר שגורש מגן עדן, ונגזר עליו שמזונו יהיה ירקות ועשב השדה. הוא לא היה מסוגל לשאת את המחשבה כי הוא יהנה מאותו דבר שחמורו הנהה ממנו.

כאשר יהודי חש שהנאות הגוי הנאות חמוריות הן הוא אינו מסוגל בשום אופן להנות מאותן הנאות. זו צריכה להיות הרגשתו כאשר אנו נתקלים בשלל פיתויי הרחוב הקורצים מכל פינה, צריכה זו להיות הרגשת מייאוס וגועל, אינני מסוגל להנות ממה שהגוי הנהה. לי נכונו תענוגים והנאות רוחניים נעלים ומעודנים יותר.

להצטרפות לתפוצת האמונה במייל:

shuly3910@gmail.com

[היסורין] רק לצרף [דבר זה] ינחמנו, וזה "כי מלאה צבאה על החטא, כי נרצה עוונה" מאז, והבן. והנה בראותם שועל יוצא מהר הבית, התחילו הן בוכין, דימו כי [יען] זה אות לסילוק שכינה לגמרי, כאשר היה בהר סיני כתקוע שופר יעלו בהר (שמות יט, יג), שח"ו אפס תקווה ויהיו בנים שוממין, ועל זה שחק [ר' עקיבא], כי אדרבה הוא אות שרק כאשר ייסר את בנו, והבן. ינחם ה' ארץ ציון, ונזכה לחזות בנועם ה' אמן.

אסון במבט האמונה

הגאון רבי יוסף ברוק שליט"א

הראשון משלש עשרה העיקרים עליהם בונה הרמב"ם את בנין היהדות אומר: "אני מאמין באמונה שלמה שהבורא יתברך שמו... והוא עשה ועושה ויעשה לכל המעשים", ומכאן שכל מה שמתרחש הטוב והמוטב הם ברצונו ובידיעתו. כל אדם מסכים לזאת כאשר הוא זוכה בפיס או בלוטו, כי הוא מבין שלא חכמתו והבנתו הביאו אל הזכייה הנכספת, אלא הקב"ה כיוון את המספר הזוכה (שאף טרם עלה בגורל בעת קניית הכרטיס) לאותו כרטיס שבידי שהוא חפץ בזכיותו, והוא כמובן "מאשר" את החלטתו.

אבל כאשר המצב הפוך, נוחתת על האדם מכה, מחלה, תאונה וכו', כאן מתחילה הבעיה. מדוע זה מגיע לך? הוא הרי כ"כ טוב וכ"כ עוזר. והוא כלל לא התכוון, בגיל כזה, והילדים? האשה? ומה הוא היה יכול לעשות, והלב מלא כאב והאשמות וכו'.

את הנושא במלוא היקפו למדנו לאורך שלושים ושבעת פרקי ספר איוב. כאשר נוחתות עליו טרגדיות בשרשרת - מות בניו, הצאן והבקר אינם, האש בשדות, הבית נופל, והוא כולו שחין. לאורך כל פרקי בספר מנסים רעיו לפייס את הכאב הצורב בכל מיני נימוקים שאינם מתקבלים על לבו, בפרק ל"ח "מתערב" הקב"ה בשיחה. הוא אינו עונה לאיוב ישירות על שאלותיו. הוא פורט בפניו את הדיקו והחכמה האדירה הפורצת מכל חלקי הבריאה. איפה היית ביסדי ארץ? מה אתה מבין בכל מה שעניך רואות? אתה יכול לייצר עלה אחד? לא מפלסטיק כמובן... נשימה אחת הנכנסת אל גופך ומוסעת אל תוכי מערכת הדם, בעצם כל האנציקלופדיה של העולם, הדומם, הצומח, בעלי החיים, האדם, עם ישראל. הכל כל כך מדויק ומתוכנן. רק אתה איוב "נפלת מהמחשב"? אתה בטעות בטור החובה? ומכאן, תן קרדיט, תסמוך עלי, דיני דין צדק גם אם אינך מסכים ורגשותיך גואים.

כאשר ילד אינו מבין את החלטתה של אמו, באכילתו, לימודיו, משחקיו, אין זה אומר שהחלטה אינה נכונה. אמת, כרגע בדיוק הוא רוצה לצפות בתכנית, והאמא בתקיפות מונעת ממנו. אם הוא מעריך אותה ויודע שאין שני לה בעולם באהבתה אותו ומסירותה אליו, הוא יצליח להעביר משכלו אל לבו את המחשבה כי היא הצודקת וכי זה לטובתי, ואזי אהבתו אליה לא תפחת, דאגתה תראה לו את אהבתה. אכן יש ובמצב כזה ילד מתמרד ומתריס, אך כאן מקום החינוך והקניית הכלים לחיים של אמונה מעשית החיה את היום-יום ואירועיו. כאן מקומו של הרב, לחזק ולעודד לשאת בעול.

אין זה מקרה או גורל עוור ואכזר, אלא חלק מתכנית אלוקית רחבה שאף אם איני אוהב אותה, היא

נעשית ע"י האוהב אותי מכל, שבידו כל האפשרויות וכל המידע הרלוונטי ישירות ובעקיפין. אין זה מקרה שדווקא פלוני היה בדיוק באותה שנייה גורלית במסלול הנגדי כאשר סטתה המכונית ממול ופגעה בו.

ברור כי על האדם לעשות כל שביכולתו כדי שלא יפגע בזולת, אבל אם אחר כל זה בכל אופן קרה... יש יד עליונה מכוונת.

אם חטא אדם לחברו, אין לו לפטור עצמו באמור לעיל, ועליו לשוב מדרכו, ולפייס ולרצות את הנפגע. יען בחירתו שלו הביאה לכך. וכאן כוחה של התשובה, המחשיבה את התהליך לניתוק עם העבר, נשמרת מלחזור על אותן טעויות, ומחליטה בכנות להיטיב דרכיה.

די לנו אם נהיה כאיוב אשר גם בתהום ייסוריו נשארה אמונתו איתנה ויוקדת. השמש תזרח ביום מחר והציפורים יציצו על ענפי העצים.

היודע כי יש עין משגיחה ותכנית על, יש בכוחו להתנער ולהתחיל לבנות מחדש למרות העבר. יש לו את המאגר לשאוב כוחות ולהגיע לעתיד חדש.

שאלות באמונה - החשש

הגאון רבי שלמה וולבה זצוק"ל

בשאלה אם יש לחשוב על עניני אמונה, או אם להמנע מחשש פן יחשוב מחשבות זרות, הרי הפסוקים [אמר] ברור... "וידעת היום והשבות אל לבבך", דהיינו שצריך לדעת ואח"כ להשיב אל הלב - על הדרך שלמדנו מכבר שהיא דרך התורה להתבונן במחשבה ובזה לקרב את הלב. ועל דבר החשש יש לדעת שני דברים:

האחד: שאם אין חושבים על אמונה - בודאי שקולטים דעות זרות אשר הרחוב מלא מהם, ורק המברר לו אמונתו בכלל יכול להינצל מהן.

שנית: אי אפשר לטעות כלל באמונה. כל העולם מאמינים, אם לא באמת - הרי בשקר, אך בלי אמונה, - אין חיים, וכל העולם מלא "אמונה" מפה אל פה, והכל מעיד על הבורא עולם ועל אמיתתו...

